

KLEINE ZONDAGSVERTELLINGEN.

HET VOORBEELD

EN

DE STRAF DER LUIHEID.

TWEE VERHALEN

DOOR

E. GERDES.

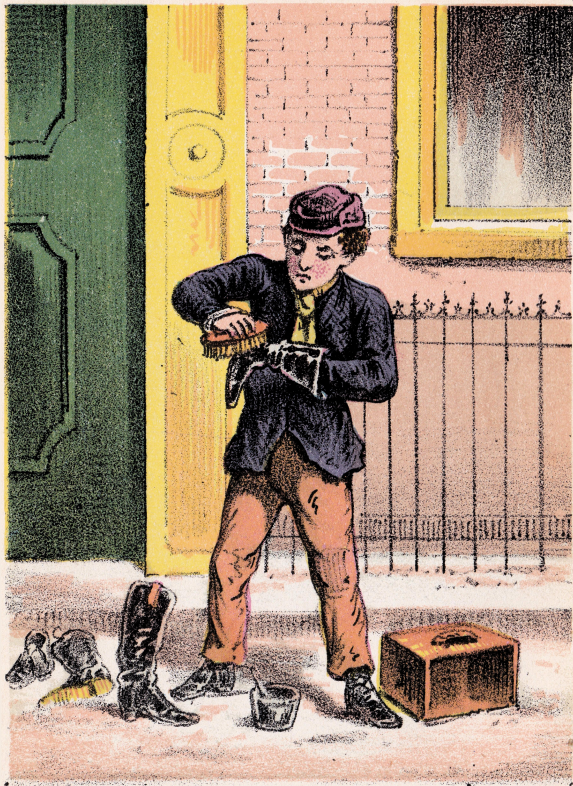

TE LEIDEN, BIJ A. W. SIJTHOFF.

HET VOORBEELD

EN

DE STRAF DER LUIHEID.

TWEE VERHALEN

DOOR

E. GERDES.

TE LEIDEN, BIJ A. W. SIJTHOFF.

HET VOORBEELD.

Het was midden in den zomer. De bijtjes gonsden door de lucht of vlogen van de eene bloem op de andere. Kevers en vlinders fladderden vroolijk rond, alsof zij de brandende zonnestralen niet genoeg opvangen konden. De lucht was zeer warm en dreef menigen landman, die in het zweet zijns aanschijns zijn brood moest verdienen, naar een schaduwrijk plekje, om daar eens even uit te blazen.

In den tuin van den kostschoolhouder M., die in het dorp Z. woonde, was alles leven en vroolijkheid. De knapen hadden hun speelluur en vermaakten zich met haasje-over te spelen. Midden in hun spel echter zagen zij den ouden Simon, den tuinman aankomen.

„Ik weet wat hij in zijne hand heeft,” zeide Karel.

„Welnu, wat zou hij hebben?” vroeg Willem. „Zijn oud vuil pijpje.”

„Dan zijt gij ook niet ver van kippig,” gaf Karel ten antwoord. „Ik kan beter zien.”

„Ik ook, ik ook!” riepen verscheidene andere jongens. „Baas Simon heeft vlierhouten gezocht. Die heeft hij ons beloofd. Nu kunnen wij proppeschieters maken.”

Nauwelijks galmde het heerlijke woord „proppe-schieters” door de lucht, of de knapen vergaten hun haasje-over en liepen op den ouden Simon toe.

„Gij zijt toch goed, baas Simon,” zeide Karel, „dat ge die vlierhouten gehaald hebt. Jongens, baas, wat zijn dat ferme!”

„Dat meen ik ook,” zei de tuinman, die gaarne wat voor de „jongeheeren” deed. Want was het ook waar, dat ze wel eens van tijd tot tijd kattenkwaad deden, zij luisterden toch ook naar vermaningen en bij enkele hunner was veel godsdienstzin.

„Ik ga dadelijk onder den grooten lindeboom op de bank in de schaduw zitten,” zei Karel, „dan kan ik terstond aan het werk gaan en misschien krijg ik mijn proppeschieter dan nog voor schooltijd af.”

„Ik ook, ik ook!” zeiden de andere knapen.

„Dat zou ik u niet aanraden, jongeheeren,” sprak Simon. „Gij zijt zeer bezweet en dan op een koele plek te gaan zitten, is zeer ongezond. Ook geloof ik dat gij thans geen tijd meer hebben zult, om iets goeds te maken, daar het bij tweeën is en zeker op het oogenblik de schoolklok u roepen zal. Hier heeft elk van de jongeheeren twee mooie vlierhoutjes en als die op zijn, weet ik er nog meer.”

Nu, de knapen lieten zich gezeggen. Wel haalde de een na den ander zijn knipmes uit den zak om dunne takjes af te snijden, ten einde daarmede het vlierhout te doorboren, doch zij deden dit loopende en pratende.

Daar luidde de schoolklok. In een oogenblik werd recht-om-keert gemaakt en ieder rende naar het vertrek waar het onderwijs gegeven zou worden.

De namiddagschooltijd was voor dezen dag in twee uren verdeeld. Het eerste uur zou er gerekend en in het ander moest er geschreven worden. De rekenles ging ongestoord voorbij en nu kwamen de schrijfboeken voor den dag. De knapen ontvingen hunne pennen en weldra wachtten zij slechts op het woord

des onderwijzers, om eenen aanvang te kunnen maken.

Eindelijk begon men te schrijven. De heer M. liep tusschen de knapen door en zag naar ieders schrift.

„Zie naar uw voorbeeld, Karel,” zeide de heer M. „Uw kleinschrift is: „Zijt niet wijs in uwe eigene oogden.” Zorg er voor dat uwe letters zooveel mogelijk met het voorbeeld overeenkomen.”

Karel zag goed zijn voorbeeld aan en schreef den volgenden regel nauwkeurig na; maar bij den tweeden regel lette hij niet op het voorbeeld, maar zag naar den regel dien hij zelf geschreven had. Bijgevolg bootste hij niet de letters van het voorbeeld, maar wel zijne eigene letters na. En deze waren verre van mooi, want hier en daar zag men een ophaal, die zoo dik was als een nederhaal; de spekhaakjes waren zoo spits alsof het duitsch schrift was en de puntjes op de ie's stonden op zij, inplaats van daar vlak boven. Buitendien waren zijne oo's gebocheld en de esses zoo krom en puntig als een driehoek. Van lieverlede werd zijn schrift hoe langer hoe slechter, doordien hij niet naar zijn voorbeeld, maar wel naar zijne eigene gebrekkige wijze van schrijven gezien had.

„Zie naar uw voorbeeld!” zeide de Heer M., doch ditmaal tot Willem. „Wat schrijft gij?”

„Middelsoort, mijnheer!”

„Hoe luidt het voorbeeld?”

„Welgelukzalig is de mensch die geduriglijk vreest.”

„Zie goed naar uw voorbeeld, mijn jongen,” zei de heer M. „Uwe elles zijn te lang en de neerhaal van de zets te grof. Maak vooral geene fouten.”

Willem paste eerst goed op, maar eensklaps dacht hij aan zijn proppeschieter en weg was alle attentie. Bij den vierden regel begon hij eene fout te maken, door de d uit het woord geduriglijk weg te laten, en wijl hij ook naar zijn eigen schrift zag, inplaats van naar het voorbeeld, schreef hij gedurig: „Welgelukzalig is de mensch die geuriglijk vreest.

„Zie naar uw voorbeeld, Henry!” zeide de heer M., tot een anderen knaap. „Wat schrijft gij?”

„Die op zijn hart vertrouwt, die is een zot, mijnheer.”

„Welnu, pas dan goed op. Let op het voorbeeld.”

„Henry lette inderdaad goed op. Hij teekende als het ware de letters van het voorbeeld na en het gevolg was dat de heer M. hem prees.

De schooltijd was om en de knapen kregen nu verlof een uur in den tuin te mogen spelen. De oude Simon stond bij het huis, vlak onder het schoolvertrek. Hij was bezig den wingert op te binden en hier en daar een overvloedig lootje af te snijden. Hierdoor was hij in de gelegenheid geweest alles te hooren wat er in de schrijfles gesproken werd, daar het raam had opengestaan.

„Wat ziet gij er ernstig uit, baas Simon!” zeide Karel. „Scheelt er iets aan?”

„Neen, jongeheer, ik ben volkomen wel, maar ik dacht na over hetgene ik in uwe schrijfles gehoord heb. De woorden van den Heer M., „zie naar uw voorbeeld,” hebben mij getroffen en ik geloof dat zij zoowel eene les voor u als voor mij zijn. Wij hebben allen een goed voorbeeld noodig, naar hetwelk wij ons richten moeten. Inplaats echter van dit te doen, zien wij op ons zelve, en dit doende begaan wij grove fouten. Ik heb bijvoorbeeld vernomen uit het gefluister van een der jongeheeren, dat Willem telkens fout heeft geschreven. Hoe is dat gekomen? Omdat hij niet op het voorbeeld lette, maar wel zijn eigen schrift gadesloeg. Dit was niet goed van hem

gedaan. Hij had een goed voorbeeld, deed er niet naar en volgde liever een kwaad."

„Hoe kunt gij zulk een juist oordeel vellen, baas Simon? Hebt gij dan ook schrijven geleerd?"

„Zeker jongeheer," antwoordde de oude tuinman glimlachend, „doch al had ik dit ook niet, dan is mijne ondervinding groot genoeg om te weten dat goede voorbeelden uitmuntend zijn voor hen, die ze navolgen en dat kwade voorbeelden juist het tegendeel bewerken. Ik bezit een boek vol goede voorbeelden. Deze zie ik dagelijks na om mij naar dezelve te vormen."

„Ik weet reeds welk boek gij bedoelt, baas," zeide Henry.

„Welk boek dan?"

„Den Bijbel."

„Zoo is het," bevestigde Simon met een lach. „Indien iemand uitmuntende voorbeelden noodig heeft, behoeft hij slechts dat boek op te slaan en hij vindt ze op elke bladzijde. Dan leest hij de zachtmoedigheid van Mozes, het geloof van Abraham, het geduld van Job, den ijver van Paulus, de liefde van Johannes. Maar hoe goed en uitmuntend deze mannen ook waren,

nochtans zijn zij niet in alles navolgingswaardig, want menigeen onder hen deed of sprak iets wat niet goed was. Daar is slechts één goed voorbeeld, één die volkomen is, en die uitmunt boven al de anderen.”

„Gij meent gewis den Heere Jezus Christus?”

„Juist, jongeheeren. Onze Heere Jezus Christus is God boven alles te prijzen in der eeuwigheid. Hij nam onze natuur, dat is ons vleesch en bloed aan, om ons met God te verzoenen, en in die natuur heeft Hij ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij Zijne voetstappen zouden navolgen. Hij alleen is het onbevleete, heilige voorbeeld voor alle menschen, voor jongen en ouden, rijken en armen.”

„Derhalve moet de Heere Jezus ook voor ons een voorbeeld zijn,” zeide Willem.

„Dit is zeer waar, want de Heer was ook eenmaal zoo oud als gij. Hij weet wat een kind denkt en voelt, want Hij was ook eenmaal een kind. Zijn heerlijk voorbeeld ligt voor ons open in het Nieuwe Testament en zelfs het jongste kind kan nog op dat voorbeeld zien. Welk een lieve Zoon was Hij voor Zijne arme moeder! Hij heeft haar nooit door Zijn gedrag bedroefd. Hij was nooit onvriendelijk, sprak

nimmer een ijdel woord en handelde nooit verkeerd. Hij heeft geen onrecht gedaan, noch is er bedrog in Zijnen mond geweest. Hij was zachtmoedig en nederig van hart en bereid alle beledigingen en smaadheden, Hem aangedaan, te vergeven. Hij had het huis Gods met deszelfs gebeden en diensten lief. In waarheid, alles wat goed en edel is en welluidt, werd in Hem gevonden. Wanneer wij oprechtelijk begeeren op Christus als op ons voorbeeld te zien, dan is er niets in het leven, waarin Hij ons geen exempel heeft nagelaten."

„Wij moeten dus elken dag op Hem als op ons voorbeeld zien," zeiden de knapen.

„Zekerlijk. De beste scholieren zijn die het meeste leeren. Zoo lang gij leeft moet gij bij Jezus ter schole gaan. Indien gij echter gaarne Hem gelijk wilt worden, dan moet gij twee dingen niet vergeten. Voor eerst, gij moet in Hem gelooven en Hem liefhebben. Hij is onze Zaligmaker. De Apostel Petrus zegt: „die zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout," 1 Petr. 2, vs. 24. En wederom, gelijk ik dezen morgen las, „Christus heeft ook eens voor de zonden geleden, Hij rechtvaardig voor de onrecht-

vaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen.”
1 Petr. 3, vs. 18. Wij volgen altijd degenen na, die wij lief hebben en vertrouwen.”

„Maar wat was de tweede zaak, Simon?”

„Gij moet bidden dat u de Heilige Geest geschonken worde. Indien een uwer erkent nog niet aan Jezus gelijk te zijn, ga dan heen en kniel ergens op eene eenzame plaats neder, en smeeek dat de Heilige Geest Gods in u een nieuw hart sceppe. Denkt er aan, joncheeren, Christus moet u zoowel een Zaligmaker als een Voorbeeld zijn. Dan alleen is men een Christen, wanneer men in Jezus gelooft en Hem navolgt.

Derhalve, joncheeren, ziet naar uw voorbeeld!”

DE STRAF DER LUIHEID.

KAREL OP DE SCHOOL.

I.

„Wel verschrikkelijk, wat is het toch akelig! alle dagen naar school, en alle dagen zulke zware lessen te leeren! Hier heb ik weêr zoo'n vervelende les. En wat eene lange! Eene heele bladzijde om van buiten te leeren. Ik wou dat er geen Fransch bestond! Wat heb ik met Fransch noodig? Laat mij eens zien, wat moet ik leeren? Ja, altemaal nare woorden. De man, die dat boek gemaakt heeft, heeft al de moeielijkste woorden uitgezocht. En de meester doet het ook. Wat staat daar nu weer voor een woord? La P.u.n.i. puni-tion, de straf. Precies, altijd straffen! Dat is het eenigste woord dat men in de school hoort. Als ik

maar even buiten mijn boek kijk, dan is het: „Karel, gij moet tot straf een half uur nazitten.” Als ik bij ongeluk mijne les niet ken, dan zegt de ondermeester, — (hè, die nare ondermeester!) — „Karel, ge krijgt straf!” Ja, anders weet hij ook niets. Straf, straf, dat is het derde woord. Ik wou dat woord wel uit het boek snijden! — Laat eens zien, wat volgt er nu weer voor een naar woord? La ré — com — récompense, de belooning. Dat is een woord, dat men hier op school niet kent. Een mooi ding! Belooning! Wat krijgt een schooljongen voor belooning? Niet eens een lange vacantie. 't Is wat moois, — belooning. Ik heb nog nooit eene belooning gehad.

Wat is het derde woord van de les? Le pl — plaisir, het vermaak. Weer wat moois! Wat hebben wij een vermaak? Den ganschen dag opgesloten te zitten in een akelige school, met een strengen meester en een naren ondermonsieur. Nooit mogen we ook ereis lachen of pret maken. En dan nog die leelijke fransche lessen! En was het dat nog alleen! Maar dan nog die akelige geographie, chronologie, met al die jaartallen! Wat gaat het mij aan of Willem I in 1584 doodgeschoten is? Dat mag voor

mijn part in 't jaar nul gebeurd zijn. En dan nog die nare sommen, en al te maal met moeielijke breuken; breuken van zes of acht nummers. Alleen om schooljongens te plagen! Neen, ik zeg: vermaak heeft een schooljongen niet meer. — Doch, daar komt de ondermeester. Laat ik maar leeren, anders heet het weêr:

„Karel gij moet tot staf nazitten!”

DE SCHOENPOETSER.

10 JAAR LATER.

II.

„Wat is het van daag verschrikkelijk koud! De sneeuw vliegt mij om de ooren, en de tranen, die de koude en het hartzeer mij doen storten, vallen in mijn schoensmeerpot. Wat is het van daag? Kersdag. — Kersdag? — Helaas, het is maar al te waar. Heden voor tien jaren was ik nog in het ouderlijke huis. Hoe gelukkig was ik toen! En nu sta ik, be-

vende van de koû, te New-York, voor het huis van een rijken koopman, die mij uit barmhartigheid de schoenen en laarzen van hem en zijne kinderen laat poetsen. Ach, hoe ver is het met mij gekomen!"

Hij zucht en terwijl hij voortborstelt, valt er een traan op den laars, dien hij in zijne linkerhand houdt.

„En wiens schuld is het, dat ik thans in zulke droevige omstandigheden ben? Mijn vader? Neen, deze heeft mij genoeg aangespoord, om vlijtig te leeren en den tijd mijner jeugd te nut te maken. Ach, hij had groote verwachtingen van mij, maar hoezeer heb ik hem teleurgesteld! — Mijne moeder? Neen, ook deze heeft mij genoeg vermaand, maar ik heb al hare moederlijke lessen in den wind geslagen. Mijne luidheid heeft haar vele tranen doen storten, en eindelijk heeft de dood haar het verdriet gespaard mij in ellende te zien.”

Hij houdt een oogenblik met poetsen op, om een schoonen laars weg te zetten en een vuilen te grijpen.

„Toen ik achttien jaren oud was, bracht mijn vader mij op een kantoor. Hij hoopte dat ik meer wist dan hij geloofde. Ik kwam tot mijn ongeluk op dat kan-

toor. In het eerst ging het nog al goed, want de nieuwe werkkring behaagde mij zeer. Maar nauwelijks had ik acht dagen met het afschrijven van brieven doorgebracht, of het verveelde mij geducht. Ik kreeg tegenzin in mijn werk, deed alles half slapende en daar ik mijnen patroon vele moeite veroorzaakte door te laat komen, fouten maken en luiheid, ontsloeg hij mij uit zijn dienst. En wat toen volgde, is treurig genoeg. Mijn vader stierf spoedig, en nu stond ik moederziel alleen, zonder geld in de wijde wereld. Wat zou ik doen? Een mijner vrienden ried mij aan naar Amerika te vertrekken. Daar, zeide hij, behoefde ik niet te werken."

Wederom houdt hij een oogenblik op.

„Hè, mijn arm is moê! Ik kan niet meer. Die laarsjes zijn ook zoo verschrikkelijk nat en het smeer is zoo slecht! Was er maar eene machine waardoor de laarsjes in eens glimmend werden. Dan behoefde ik niet meer te poetsen!..... Maar dan kreeg ik ook geen geld, en waarvan zou ik dan leven? Reeds zes weken ben ik nu te New-York en heb al verseiden dingen aan de hand gehad, maar....."

In dit oogenblik hoorde hij eene brommende stem.

„Ja, ja,” vervolgde hij, terwijl hij een kinderschoentje opnam, „ik ben haast klaar! Brr., brr.! wat stuift mij die sneeuw om de ooren! O had ik maar in mijn jeugd goed geleerd en was ik niet zoo lui geweest, dan vermengden zich nu mijne tranen niet met het schoensmeer!”
